

NASIONALE SENIOR CERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2018

REKENINGKUNDE: VRAESTEL I

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2 uur

200 punte

Hierdie nasienriglyne is opgestel vir gebruik deur eksaminators en hulp-eksaminators van wie verwag word om almal 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die riglyne konsekwent vertolk en toegepas word by die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen bespreking of korrespondensie oor enige nasienriglyne voer nie. Ons erken dat daar verskillende standpunte oor sommige aangeleenthede van beklemtoning of detail in die riglyne kan wees. Ons erken ook dat daar sonder die voordeel van die bywoning van 'n standaardiseringsvergadering verskillende vertolkings van die toepassing van die nasienriglyne kan wees.

VRAAG 1 VERVAARDIGING**[62 punte; 37 minute]****Verwys na die Inligtingsboekie vir inligting aangaande Hammond Huts.**

- 1.1 Voltooi die Aantekening oor Tasbare Bates soos dit in die Staat van Finansiële Posisie soos op 30 Junie 2018 sou verskyn het. Jy kan die berekeningsblokke hieronder gebruik om jou berekeninge te doen, maar skryf jou finale antwoord in die Aantekening langs die vraagtekens (?).

Voertuigwaardeverminderingberekeninge

Nuut	Totaal
$300\,000 \times 15\% \times 3/12 \checkmark = 11\,250 \boxtimes$ <div style="text-align: right;">(2)</div>	$1\,400\,000 \times 15\%$ $= 210\,000 \checkmark + 11\,250$ $= (221\,250) \boxtimes$ <div style="text-align: right;">(2)</div>

(4)

Masjineriewaardeverminderingberekeninge

Waardevermindering van ou masjinerie verkoop	Waardevermindering van masjinerie nie verkoop nie
$(700\,000 \checkmark - (270\,000 \checkmark - 33\,300 \checkmark)) \times 15\% \checkmark$ $= 69\,495$ <div style="text-align: right;">(4)</div>	$(120\,000 - 18\,000 \checkmark - 15\,300 \checkmark)$ $86\,700 \times 4/12 \checkmark \times 15\% = 4\,335$ <div style="text-align: right;">(3)</div>
Totale waardevermindering vir jaar	Opgehoopte waardevermindering aan einde van jaar
$69\,495 \boxtimes + 4\,335 \boxtimes = 73\,830$ <div style="text-align: right;">(2)</div>	$270\,000 \checkmark + 73\,830 \boxtimes - 37\,635 \boxtimes$ OF $270\,000 + 73\,830 - (18\,000 + 15\,300 + 4\,335) = 306\,195$ <div style="text-align: right;">(3)</div>

(12)

Vervreemding van masjinerie

Vervreemding
$120\,000 \checkmark - (18\,000 + 15\,300 + 4\,335 \boxtimes) = 82\,365$ OF $120\,000 - 37\,365 = 82\,365$

(2)

	Voertuie	Masjinerie
Drawaarde op 1 Julie 2017	?980 000 ☒	550 000
Koste	1 400 000	?820 000 ☒
Opgehoopte waardevermindering	?(420 000) ☒	(270 000)
BEWEGINGS		
Byvoegings	?300 000 ☒	–
Vervreemdings (120 000 – 18 000 – 15 300 – 4 335)	–	?(82 365) ☒
Waardevermindering	?(221 250) ☒	?(73 830) ☒
Drawaarde op 30 Junie 2018	1 058 750 ☒	?393 805 ☒
Koste	1 700 000	?700 000 ☒
Opgehoopte waardevermindering	(641 250) ☒	?(306 195) ☒

(12)

- 1.2 Voltooi die Aantekening oor Direkte Arbeid soos dit op 30 Junie 2018 sou verskyn het:

Lone (7 500 ☒ × 12 ☒ × 2 ☒)	180 000
Bonus (25 680 ☒ × 5/3 ☒ × 2/5 ☒)	17 120
Mediesefondsbydraes (38 400 × 60% ☒ × 2 ☒)	46 080 ☒
WVF-bydrae (180 000 ☒ × 1% ☒)	1 800
	245 000

(11)

- 1.3 Voltooi die Aantekening oor Fabrieksbokoste soos dit op 30 Junie 2018 sou verskyn het:

Indirekte materiaal (14 500 ☒ + 20 700 ☒ – 17 200 ☒) × 4/9 ☒	8 000 ☒
Waardevermindering op masjinerie *geen punt indien totale waardevermindering gebruik is nie, maar word gegee indien waardevermindering op masjinerie geïdentifiseer is*	73 830 ☒
Versekering (4 680 ☒ × 3/12 ☒)	1 170 ☒
	83 000

(9)

- 1.4 Bereken die koste van klaarprodukte geproduseer gedurende die jaar geëindig 30 Junie 2018:

Beginvoorraad van klaarprodukte	54 000 ✓
Koste van klaarprodukte gedurende die jaar geproduseer (uit PKS)	482 000 ☑
Eindvoorraad van klaarprodukte	(32 000) ✓
Koste van klaarprodukte verkoop/koste van verkope	504 000 ✓

(4)

- 1.5 Voltooi die Produksiekostestaat vir die jaar geëindig 30 Junie 2018:

Direkte/Primêre koste (860 × 400)	344 000 ✓
Direkte materiaal (344 000 – 245 000)	99 000 ☑
Direkte arbeid	245 000 ☑
Fabrieksbokoste	83 000 ☑
Totale vervaardigingskoste	427 000 ☑
Goedere-in-bewerking (1 Julie 2017)	220 000 ✓
	647 000
Goedere-in-bewerking (30 Junie 2018)	(165 000) ☑
Koste van produksie van klaarprodukte	482 000 ☑

(8)

62 punte

VRAAG 2 FINANSIËLE STATE**[62 punte; 37 minute]****Verwys na die Inligtingsboekie vir inligting aangaande NDIV Beperk.**

Alle berekeninge moet getoon word aangesien punte gedeeltelik daarvoor toegeken sal word. Jy kan die berekeningsblokke op die volgende bladsy gebruik om jou berekeninge te doen, maar jou finale antwoorde moet in die Staat van Omvattende Inkomste neergeskryf word. Die aantal reëls verteenwoordig nie die aantal inskrywings wat verlang word nie.

- 2.1 Voltooi die Staat van Omvattende Inkomste (Inkomstestaat) vir die jaar eindigende 28 Februarie 2018.

NDIV Beperk
Staat van Omvattende Inkomste vir die jaar eindigende 28 Februarie 2018

Netto verkope (3 321 000 – 21 000 ✓)	3 300 000 ☒
Koste van verkope (2 214 000 – 14 000 ✓)	(2 200 000) ☒
Bruto wins	1 100 000 ☒
Ander bedryfsinkomste	MOENIE BEREKEN NIE
• Huurinkomste (146 944 – 12 544)	134 400 ☒
• Korting ontvang (3 300 – 700 ☒)	2 600 ☒
• Voorsiening vir oninbare skuld aangesuiwer of verlaagde voorsiening (4 100 ✓ – 3 925 ☒)	175 ☒
•	
Bruto bedryfsinkomste	MOENIE BEREKEN NIE
Bedryfsuitgawes	MOENIE BEREKEN NIE
• Direkteursgelde	56 000
• Ouditgelde (30 000 + 21 000 ✓)	51 000 ☒
• Verbruiksgoedere (14 600 – 4 500 ✓)	10 100 ☒
• Oninbare skuld (1 500 + 6 500 ✓)	8 000 ☒
• Waardevermindering	19 255 ✓
• Handelsvoorraadtekort	21 300 ☒
• Verlies op verkoop van voertuig	3 479 ☒
• Voorraadverlies (25 000 ☒ × 40% ✓)	10 000 ☒
Bedryfswins voor rente	MOENIE BEREKEN NIE
Rente-inkomste	0
Wins voor rente-uitgawe	MOENIE BEREKEN NIE
Rente-uitgawe (30 000 + 4 375)	(34 375) ☒
Wins voor belasting	MOENIE BEREKEN NIE
• Belasting vir die jaar	(302 000) ✓
Netto wins na belasting	MOENIE BEREKEN NIE

(25)

Berekeninge

Handelsvoorraadtekort	Rente-uitgawe
$(185\,000 \checkmark + 14\,000 \checkmark - 25\,000 \checkmark - 152\,700 \checkmark)$	$370\,000 \checkmark \times 3/12 \checkmark \times 10\%$ $= 9\,250$ $335\,000 \checkmark \times 9/12 \checkmark \times 10\%$ $= 25\,125$ $= (34\,375)$
Huurinkomste	Wins/verlies op verkoop van bate
$12 \times 100 = 1\,200$ $1 \times 112 = 112$ $= 1\,312$ $146\,944 \times \frac{112}{1\,312} = 12\,544 \checkmark \checkmark$	$114\,000 \checkmark - 44\,521 \checkmark - 66\,000 \checkmark$ verlies

(13)

- 2.2 Voltooi die volgende Aantekeninge by die Finansiële State soos dit op 28 Februarie 2018 sou verskyn het. Alle berekeninge moet getoon word om gedeeltelik punte te verdien.

HANDELS- EN ANDER ONTVANGBARE REKENINGE	BEDRAG
Netto handelsdebiteure	MOENIE BEREKEN NIE
Handelsdebiteure $(85\,000 \checkmark - 6\,500 \checkmark) + 66\,000$ kar	$78\,500 \checkmark$ of $93\,500 \checkmark$
Voorsiening vir oninbare skuld $(78\,500 \checkmark \times 5\% \checkmark)$ of $4\,100 \checkmark - 175$	$(3\,925) \checkmark$
Opgelope inkomste $(15\,000 \checkmark)$ of debiteure vir versekering	15 000
SAID (inkomstebelasting) $(310\,000 \checkmark - 302\,000 \checkmark)$ of + in handel en ander betaalbare	8 000 \checkmark
	MOENIE BEREKEN NIE

(10)

HANDELS- EN ANDER BETAALBARE BEDRAE	BEDRAG
Handelskrediteure $(99\,000 + 3\,200) \checkmark$	$102\,200 \checkmark$
Vooruitontvange inkomste $(146\,944 \checkmark - 134\,400 \checkmark)$	$12\,544 \checkmark$
Opgelope uitgawes $(21\,000 \checkmark + 4\,375 \checkmark)$	25 375
Aandeelhouers vir dividende $(125\,000 \checkmark \times 58c \checkmark)$	72 500
Korttermyn gedeelte van lening	35 000 \checkmark
	MOENIE BEREKEN NIE

(10)

- 2.3 Beide ouditgelde en direkteursgelde word as uitgawes in die Staat van Omvattende Inkomste gelys. Wat is die verskil tussen die rol van 'n ouditeur en die rol van 'n direkteur?

0	1	2
Leerder weet nie wat die rol van 'n ouditeur of direkteur is nie.	Leerder het die rol van óf 'n ouditeur óf 'n direkteur beskryf.	Leerder kan die verskil tussen 'n ouditeur en 'n direkteur duidelik beskryf.
Direkteur: Bestuur bedrywigheide van 'n maatskappy. Stel finansiële state op en bied dit aan.		
Ouditeur: Kontroleer finansiële state. Lewer verslag oor billike voorstelling in finansiële state.		

(2)

- 2.4 2.4.1 Wat was die tussentydse dividend per aandeel?

123 – 58 = 65 sent per aandeel ✓

(1)

- 2.4.2 Gee een rede waarom jy dink die finale dividend was soveel minder as die tussentydse dividend.

Wins was laer as wat verwag is ✓ of dalk het hulle histories 58 sent en 65 sent per aandeel vir finale en tussentydse dividende betaal.

(1)

62 punte

VRAAG 3 KONTANTVLOEISTAAT**[43 punte; 26 minute]****Verwys na die Inligtingsboekie vir inligting aangaande Stubar Bpk.**

- 3.1 Voltooi die Versoeningsaantekening tussen wins voor belasting en kontant uit bedrywighede gegenereer vir die jaar by die Kontantvloeiastaat vir die jaar geëindig 30 September 2018. Jy kan die berekeningsblok onder die Versoeningsaantekening gebruik om jou berekeninge te doen, maar jou finale antwoord moet in die Versoeningsaantekening neergeskryf word.

1. Versoening tussen wins voor belasting en kontant uit bedrywighede gegenereer	
• Wins voor belasting (648 000 ✓ × 100/72 ✓)	900 000 ☒
Aansuiwerings ten opsigte van:	
• Waardevermindering	24 008 ☒
• Rente-uitgawe (4 166 – 2 000 ✓) × 12 ✓	25 992 ✓
Bedryfswins voor veranderinge in bedryfskapitaal	950 000
Veranderinge in bedryfskapitaal:	(16 727) ☒
• Afname in voorraad (345 000 – 310 000)	✓✓ 35 000
• Toename in handels- en ander ontvangbare rekeninge	(70 120) ☒ ✓
• Toename in handels- en ander betaalbare bedrae	18 393 ☒ ✓
Kontant uit bedrywighede gegenereer	933 273 ☒

(15)

Berekeninge

Bereken handels- en ander ontvangbare rekeninge	Bereken handels- en ander betaalbare bedrae
(117 500 + 6 280 ✓) – (45 000 + 5 520 ✓ + 3 140 ✓)	(107 000 + 4 840 ✓ + 3 333 ✓) – (91 000 + 3 225 ✓ + 2 555 ✓)

(7)

- 3.2 Bereken die volgende bedrae:

3.2.1 Dividende betaal

Berekeninge $(120\,000 + 30\,000) \times 7c = 10\,500$ $120\,000 + 30\,000 - 20\,000 \times 12c = 15\,600$ $- 6\,000 - 26\,100 + 15\,600$
Bedrag betaal: 16 500 ✓

(5)

3.2.2 Belasting betaal

Berekeninge ☒ [252 200 – 146 792 ✓ – (900 000 ☒ – 648 000 ✓)] – 23 584 ✓
Bedrag betaal: 422 376 ☒

(6)

- 3.3 Voltooi die Kontantvloeï uit Finansieringsaktiwiteite-afdeling van die Kontantvloeistaat vir die jaar geëindig 30 September 2018.

KONTANTVLOEI UIT FINANSIERINGSAKTIWITEITE	
Terugbetaling van lening (2 000 ✓ × 12 ✓)	(24 000) ☒
Opbrengs uit lening (500 000 + 24 000 ✓ – 234 000 ✓)	290 000 ☒
Opbrengs uit aandele-uitgifte	174 000 ✓
Terugkoop van aandele (20 000 ✓ × R7,50 ✓)	(150 000) ☒

(10)

43 punte

VRAAG 4 BTW EN VOORRAAD**[33 punte; 20 minute]****Verwys na die Inligtingsboekie vir inligting aangaande Shick Chicken.**

4.1 Bereken die randwaarde van die eindvoorraad op 30 November 2018.

$320 + 1\,050 - 1\,150 = 220 \text{ kg}$
 Die twee kwantiteite moet tot 220 optel ✓
 Die twee pryse moet R85 en 82 wees. ✓
 $110 \checkmark \times 85 = \text{R}9\,350 \checkmark$ of $112 \times 85 = 9\,520 \checkmark$
 $110 \times 82 \checkmark = \text{R}9\,020 \checkmark$ of $108 \times 82 = 8\,856 \checkmark$
 $\text{R}9\,350 + \text{R}9\,020 = \text{R}18\,370 \checkmark$

(5)

4.2 Bereken die koste van verkope vir die finansiële jaar.

Beginvoorraad	20 480 ✓
Aankope 27 360 ✓ + 31 200 ✓ + 13 120 ✓ + 11 050 ✓ Of 164 tekenings ✓✓ – 170 ✓✓ Trekkings – 1 530 ✓✓ (18 × R85) Terugsendings	81 030
Min: Eindvoorraad	(18 370) ✓
Koste van verkope	83 140 ✓

(11)

4.3 Bereken die winsgrens wat Shick Chicken vir die finansiële jaar behaal het.

Verkope: $1\,150 \times 99 = 113\,850 \checkmark$
 Koste van verkope: 83 140
 $113\,850 - 83\,140 \checkmark / 83\,140 \checkmark = 30\,710 / 83\,140 = 36,94\% \checkmark$

(4)

4.4 Watter twee voorraadbeheermaatreëls is in die lig van die tipe produk wat hulle koop en verkoop absoluut noodsaaklik om te voorkom dat moontlike regstappe teen hulle gedoen word?

• Moet verband hou met bevrore hoeders. ✓✓
• Bespreek kwessies wat verband hou met verkoeling. ✓✓
• Beleid op geen terugsendings op bevrore hoender. ✓✓
• Die hoender moet bevrore gehou word in beide die onderneming en die vervoerproses. ✓✓
• Die "verkoop teen"-datum moet op alle voorraad aangedui word. ✓✓
• Etiketterming met korrekte bestanddele of Halaal. ✓✓
• Het 'n kragopwekker in die geval van 'n kragonderbreking. ✓✓
• Geen peutery met gewig nie. ✓✓
• Voer steekproef op kwaliteit uit. Moet aan gesondheid en veiligheidsvereistes voldoen. ✓✓

(4)

- 4.5 Gebruik slegs Inligting C om BTW te bereken. Omkring dan of dit aan SAID betaal of van SAID ontvang moet word. (Sommige bedrae kan sente insluit.)

Berekeninge Gaan groepering na
Openings verkope aankope terugsendings tekenings Kort ont slegte skuld $- 3\,100 \checkmark + 2\,079 \checkmark - 1\,547 \checkmark + 214,20 \checkmark + 23,80 \checkmark + 448 \checkmark - 140 \checkmark$ $= - 2\,022$ Afrikaanse antwoordskrifte kan +488 of -48 hê
2 022 ☒ verskuldig deur SAID ☒ afhangende van antwoord 2918 ☒ vir Afrikaans

(9)

33 punte

Totaal: 200 punte